

Rapport från Ihushi februari-mars 2020

”Solvatten är en välsignelse för byn”

Emmanuel Buguba öppnar försiktigt en av de kartonger som innehåller den senaste sändningen Solvatten från Sverige. Han ler när han lyfter upp den första:

”Min tanke är att dessa Solvatten ska gå till änkor i byn och till familjer med handikappade barn. Plus att en familj med två albinobarn ska få en Solvatten till.”

Just dessa tolv Solvatten kommer från vår restaurang Nica i Färjestaden på Öland, där vänliga gäster i samband med våra julbord valde att runda upp notan för att stödja Solvatten och särskilt byn Ihushi.

”Att det finns så generösa människor så långt borta som tänker på oss”, säger Emmanuel med värme i blicken. ”Hälsa dem och tacka från djupet av mitt hjärta. Nu kan nyfödda överleva lättare, hela familjen slipper ständiga diarréer och flickorna kan gå i skolan i stället för att behöva gå långt efter rent vatten. Dessutom går det åt mindre ved eftersom vattnet blir så varmt.”

Han sätter sig bakom sitt skrivbord i det lilla rum som är hans kontor i Ihushi Development Center (IDC). Framför honom står en liten flagga – hemlandet Tanzania är både hans glädje och sorg:

”Jag är född här i Ihushi, men arbetade i många i miljonstaden Mwanza. När problem av olika slag började samlas i byn kom folk till mig och bad mig flytta hem. De behövde hjälp.”

Han fingrar på den lila duken på skrivbordet och fortsätter:

”Vi hade ett bra liv i Mwanza, min hustru och våra barn. Det var svårt att säga ja, men det hade varit ännu svårare att säga nej. Det är över 30 år sedan nu...”

Mwanza ligger vid Victoriasjöns strand, en knapp timme med bil från Ihushi – beroende på hur vägarna ser ut. När vi kommer på besök är fårorna efter regnen nästan meterdjupa och vi får sakta träckla oss fram. För bara någon vecka sedan var vägarna helt ofarbara. Då blir byn i det närmaste isolerad. Vinterns regn har varit kraftiga och frågan är vilket som är värst, skyfall eller torka:

”Regnen gör att det passar att odla ris”, säger Emmanuel, ”men för andra grödor är det problematiskt nu.”

Men denna dag skiner solen och en mild brist letar sig in genom öppna fönster. Byn Ihushi, med cirka 4 000 invånare, har en svensk vänförening och jag undrar hur det kommer sig. Emmanuel förklarar:

”På 1990-talet hade Sida ett projekt här kring hälsa och sanitet. En av dem som kom var Lage Bergström. Vi fortsatte att hålla kontakten och jag berättade om mina planer för byn. Jag ville hjälpa de unga, bland annat genom att bygga en secondary school, något vi inte hade innan. Dessutom ville jag starta yrkesutbildningar här, så att de unga inte behövde lämna Ihushi. Dessutom behövde jag få ordning på hälsokliniken som aldrig blev klar. Ett stort bekymmer var förstås bristen på pengar.”

Med Lage pratade han också om vattenproblemen och Lage nämnde Solvatten:

”Jag fick även veta att den svenska delen av det kvinnliga nätverket Soroptimist International stöttade denna uppfinning. Fast när jag såg den svarta dunken i verkligheten blev jag fundersam. Kunde detta verkligen fungera? Men så provade jag själv och blev positivt överraskad. Nu är vi så tacksamma för den skillnad Solvatten har gjort för byn. Solvatten är verkligen en välsignelse.”

Utänför Emmanuelns kontor har en grupp kvinnor samlats, nyfikna när de hör att det ska komma besök från Sverige. Ett par av kvinnorna träffade jag när jag var här för två år sedan, då tillsammans med ett dussin svenska Soroptimister. Det blir ett kärt återseende med varma kramar och spridda ord på en blandning av swahili och engelska. De har alla redan tillgång till Solvatten och deras lovord låter som rena väckelsemötet. En av dem, Mariana John i vacker grön klänning säger:

”Jag har en två månader gammal baby nu som är frisk eftersom jag kan använda rent vatten till all skötsel. Men jag skulle gärna ha en Solvatten till, vi tar hand om min systers barn också.”

Just detta instämmer de andra kvinnorna i och fembarnsmamman Jesca Joseph säger:

”Min Solvatten är sex år gammal och fungerar fortfarande alldeles utmärkt. Rent vatten är en trygghet och hela familjen har mycket bättre hälsa nu, jämfört med innan.”

Under en virkad mössa nickar Anna Birigigi lite frånvarande. Hon är pensionerad förskolelärare med mycket humor och jag tänker att lyckliga ungar som har fått ha henne i skolan. Dessutom pratar Anna engelska. Men just nu har hon fokus på något helt annat än rent vatten. I bagaget till Tanzania hade jag med lite smått och gott; nallar, pennor, leksaker, svenskt smågodis och en låda läsglasögon. Anna väljer ett par knallröda och skrattar högt när hon provar dem:

”Äntligen ser jag!” Så läser hon hela bruksanvisningen för Solvatten högt medan hon raskt tömmer en ask Zoo (”dem får du ta med fler av nästa gång du kommer!”).

Samtalet med den fjärde kvinnan, Costansia Philimatus, går först lite trögt. Inte enbart eftersom hon bara pratar swahili. Nej, felet är mitt, menar hon. Jag hälsade henne med ett sedvanligt ”jambo” (hej på swahili), men se det tyckte inte Costansia om. Nej, hon som var äldre än jag skulle hedras med en betydligt längre fras. Så frågade jag med Anna som tolk hur gammal hon var. När vi kom fram till att Costansia minsann var yngre än jag bad jag Anna leende översätta igen:

”Säg åt Costansia att nu är det hon som får hälsa ordentligt på mig!” Sedan var isen bruten.

Under tiden hör vi fnitter från gården. Där ser vi min dotter Josephine Tartagni, 22 år, och Bertha Shagihilu göra vad unga flickor gör världen över – ta selfies i alla tänkbara vinklar. Så långt är de lika.

Emmanuel ler när han ser dem, lyfter upp ännu några Solvatten ur kartongerna och säger innan vi skiljs:

”I dagsläget finns drygt 400 Solvatten i byn. Tänk om vi en dag kunde se till att alla här kunde få rent vatten.”

Under den skumpiga färden tillbaka till Mwanza räknar jag för mig själv: Ihushi har ungefär 4 000 invånare. Om en Solvatten räcker till en familj på i snitt 5-7 personer och 400 Solvatten finns redan i dag. Då saknas det ungefär 250 Solvatten. Tänk om fler kunde förstå vilken skillnad de skulle kunna göra genom att till exempel runda upp fler julbord. Om vår lilla restaurang på Öland fick ihop till tolv Solvatten på ett par helger i december skulle det bara behövas ytterligare ungefär 20 restauranger till nästa jul. Eller, för den delen, en handfull stora företag som väljer att ge bort rent vatten i stället för chokladkartonger till sina anställda.

Visserligen brukade en klok bekant för många år sedan påpeka att det bara fanns en som tänkte som jag... Men jag vill inte tro att han har rätt.

Annica Triborg